

d. byz. Litteratur 296 κ.εε. [ελλην. μετφρ. Α΄ 597 κ.εε.]. R. Guiland, Correspondance ... I-XII και I.A. van Dielen 6.π. 44-62 (αξιολογημένα με χρήση του το περιεχομένου τους). M. Pappozzi στο: La chiesa greca in Italia dall' VIII al XVI secolo. III (Italia Sacra 22) (1973) 1331-1359 (Περικριτική περί της θεολογικής διαμάχης με τους Λατίνους). - *Τετρη. μετφρ.*: 101 Α. van Dielen 6.π. (Κεφ. I-VII). Του αυτού, Nikephoros Gregoras, Rhomäische Geschichte, 2. Teil. (Κεφ. VIII - XI). Bibl. d. griech. Literatur 8-9 (1979).

Γρηγόριος Α΄ πάπας βλ. Gregorius I Magnus, papa

Γρηγόριος Β΄ Κύπριος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1283-1289. (Κατά κόμιον: *Γεώργιος*)· γεννήθηκε το 1241 στην Κύπρο. Υπήρξε μαθητής του Γεώργιου Ακροπόλετη στην Κωνσταντινούπολη, γρήγορα όμως πήγε θέση στον κλήρο του Παλάτιου. Στην αρχή ήταν υποστηρικτής της ένωσης των Εκκλησιών, επί Ανδρόνικου Β΄ όμως υπήρξε χαμηλοσηματικός πολέμιος αυτής. Μετά την παρατήρησή του το 1289 αποσύρθηκε σε κάτοια Μονή, όπου και πέθανε λίγο αργότερα. Ήταν κάτοχος υψηλής φιλόλογικής μόρφωσης και υπήρξε δεξιότεχνης στο ύψος. Από τα έργα του θα πρέπει να μνημονεύσουν: Μία, αυτοβιογραφία («*Διηγήσεως μερικῆς λόγος καθ' ἑαυτὸν περιέχων*»)¹, που τη διακρίνει σαφήνεια και αλκιότητα, γραμμένη στα γρηγορικά του· μία συλλογή 200 Επιστολών² ενήμετη γράμμένων από τον ίδιο και ενήμετη σταλμένων προς αυτόν· Εγκώμια στους αυτοκράτορες Μιχαήλ Η΄ και Ανδρόνικο Β΄· μία σειρά από σχολικά γρηγορικά γρηγορικά³, ένα Εγκώμιο στο ηγεμόνιο («*Εγκώμιον εις την θάλασσαν ἦσαν εις την τοῦ καθόλου τοῦ ὕδατος φύσιν*»)⁴, ένα ανέκδοτο εκώμιο σχολικό βιβλίο, το οποίο μεταξὺ των ὁδίων περιέχει και μία παραφραση των μύθων του Διόδωρου σε πεζό λόγο· επίσημη και μία συλλογή παραμυθιών⁶. Από τα θεολογικά έργα του Ι΄ θα πρέπει, — εκτός από το «*Τόμος πίστεως*»⁷, που γράφτηκε κατά τη διαμάχη του με τον Ιωάννη Βέζικο, και πολλά απολογητικά και πολεμικά έργα⁸ —, να σημειωθούν εδώ και τα Εγκώμια και οι Βίοι Αγίων, μεταξύ των οποίων και το Εγκώμιο στον επίσκοπο Μαδύτων Ευθύμιο⁹, το οποίο παρουσιάζει και ως ιστορική πηγή ενδιαφέρον.

Κείμενα: F.C. Matthiae (1817, με γερμ. μετφρ.), Migne PG 142, 19-30. W. Lamerre, La tradition ms. de la correspondance de Grégoire de Chypre (1937) 173-91 (με γαλλ. μετφρ.). 25. Εισαγωγή (1910-197 Επιστολές). Πηβ. G. Fatouros, RivStudBizNeoell. n.s. 12-13 (1975-76) 109-116. S. Kougeas, Byz. Zeitschr. 16 (1907) 588-609 (Ειστολόγητος τη Θεοδότῃ Ραυδύτανω). Σχέρ- κά με τη χρονολόγηση των Επιστολών πηβ. Lamerre 6.π. 31-Fr. Boissona-

de, Anecdota Graeca I (1829· αναρ. 1962) 313-93. Migne PG 142, 345-418. 41-Fr. Boissonade, Anecdota Graeca II (1830) 263-73. Migne PG 142, 417-22. M. Schmidt, Indices schol. Jenens. (1875-77, τόμα γρηγορικά δοκίμια). O. Miller, Programm Oels (1890). 5 Migne PG 142, 433-44. 9E.L. Leutsch-F.G. Schneidewin, Corpus patrologiographorum Graecorum I (1839· αναρ. 1965) 349-78. Migne PG 142, 233-46. 82το ίδιο 247-300. O. Clement, Istina 1972, 443-456 (περί της εκπορεύσεως του Αγ. Πνεύματος· τα βασικά κομμάτια με 443-456 (περί της εκπορεύσεως του Αγ. Πνεύματος· τα βασικά κομμάτια με σχολία). 9B. Άνωσιώδης, Δελτίον 4 (1892) 392-422. Σχέρτκά με τις εκδόσεις των υπολόγων Βίων Αγίων πηβ. H.-G. Beck, Kirche u. theol. Literatur 686.

Γρηγόριος Γ΄ Μελασιτικός, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1444/45-1450, ο αυτοκαλούμενος και **Στρατηγόπουλος** και «*ἡ Μαμμή*». Υπήρξε εξομολόγος του αυτοκράτορα Ιωάννη Η΄. Στη συνοδο της Φεργάδας-Φιλαδελφίας - ως προποσυνέχελος εκώμια τότε του πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως - εκπροσώπησε αρχικά τον πατριάρχη Αντιοχείας, μετά τον Αλεξανδρείας και τελικά τάχθηκε υπέρ της ένωσης των Εκκλησιών. Το 1450 αναγκάστηκε, λόγω πολλών πλάνων εχθροτήτων που του επισώρευσε η ενωτική του στάθεση, να παρατηρήσει, αποσυρθείς στη Ρώμη, όπου και πέθανε το 1459. Συνέγραψε: μία Έκθεση περί της ένωσης¹, το αυτοκατοχικό συνοδευτικό στον Όμο της Ένωσης γράμμα προς την Αλεξανδρεία², δύο Απολόγιες κατά του Μάρκου Εγγενικού³, μία εμνημία της προσθήκης στο Σύμβολο της πίστεως για τον αυτοκράτορα της Τραπεζούντας⁴, καθός και ανέκδοτα έργα περί αξίων, περί του πρώτου του πάπα και περί της ουρανίου μακαριότητος.

Κείμενα: 12L. Mohler, Oriens Christianus N.S. 6 (1916) 213-22. 3-Migne PG 160, 13-248.

Γρηγόριος Ἀκροαρινίος Γεννήθηκε στον Ακρόαρινα (κοντά στο Αγκριτέντρο), έζησε στο δεύτερο μισό του 5^{ου} α. Παιδαγογοποίησε μερή αποδημία στους Αγίους Τόπους και έγινε διάκονος στα Ιεροσόλυμα· αργότερα έζησε στη Μονή του Αγ. Σάββα στη Ρώμη, τελικά έγινε επισκοπος Ακρόαρινος. Ο Βίος του¹, που γράφτηκε από τον ηρωμένο του Αγ. Σάββα της Ρώμης Λεόντιο, αναφέρεται σε πολλαδικές Ομιλίες του, που σήμερα είναι χαμένες· μόνο η «*Εξήγησις εις τὸν Ἐκκλησιαστικόν*»² σε 10 βιβλία έχει σωθεί.

Κείμενα: Migne PG 98, 549-716. 25το ίδιο 741-1181.

Γρηγόριος Ἀντοχείας, πατριάρχης Αντιοχείας, 570-593. Διατέλεσε μοναχός στη Σινδία και στο Σινά. Σε μία Ομιλία του¹, την οποία